

Handläggare
Susannah Sjöberg
Telefon: 08-508 33 648

Till
Utbildningsnämnden
2016-10-20

Minskning av de höga sjuktalen inom stadens verksamheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-601/2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Astrid Gadman
Avdelningschef

Sammanfattning

Anna König Jerlmyr, Dennis Wedin och Markus Nordström (M) framför i en motion synpunkter på stadens sjuktal. Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att ge kommunstyrelsen i uppdrag att sätta upp och arbeta mot målet att sjukfrånvaron bland anställda i Stockholms stads verksamheter ska minska med två procentenheter från nuvarande höga nivå fram till 2019.

Utbildningsförvaltningens årsmål för sjukskrivningstalen ligger idag på 5 %, det vill säga i paritet med den nivå som motionärerna anger som mål. Utfallet i tertialrapport 2 blev 5,5 %.

Sjukskrivningstalen är högre för kvinnor än för män även på utbildningsförvaltningen. Arbetet med att jämställdhetsintegrera samtliga verksamheter och därigenom uppmärksamma oskäligen könsskillnader fortsätter, bland annat genom att staden numera redovisar könsuppdelade indikatorer. För att minska sjukfrånvaron krävs framförallt fördjupade analyser av hur sjukfrånvaron ser ut i olika grupper, riktade insatser utifrån behov samt att dessa insatser kontinuerligt utvärderas och omvärderas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personal och kompetensförsörjning i samråd med grundskoleavdelningen och gymnasieavdelningen.

Bakgrund/ärendet

Motionärerna framför att sjuktalen ökar, framförallt för kvinnor och menar att ur ett jämställdhetsperspektiv är detta en viktig fråga. Den totala sjukfrånvaron har ökat från 6,7 % 2014 till 7,3 % 2015. På stadsdelsförvaltningarna har sjukfrånvaron ökat från januari 2015 till januari 2016 från 7,35 % till 8,07 %.

Utbildningsförvaltningen hade per den 30 juni 2016 en total sjukfrånvaro på 5,5 % (6,2 procent för kvinnor och 4,1 procent för män). Även om kortidssjukfrånvaron ligger kvar på samma nivå som tidigare år har den totala sjukfrånvaron ökat något vilket i sin tur beror på att långtidssjukfrånvaron har ökat.

Sjukfrånvarolängd	2015 juni			2016 juni		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
Dag 1-14	1,8	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8
Total sjukfrånvaro	6,0	4,0	5,4	6,2	4,1	5,5

Detta är också en tendens som syns i samhället i stort. Nedan visas sjukfrånvarosiffror för kvinnor, män och totalt inom kommunal sektor kvartal 2 2015 respektive 2016 för riket i stort:

	Kvartal 2 2015	Kvartal 2 2016
Kvinnor	5,1 %	5,2 %
Män	2,8 %	3 %
Totalt	4,6 %	4,8 %

Källa: SCB

Utbildningsförvaltningens insatser för att sänka sjukfrånvaron
Utbildningsförvaltningen har under flera år arbetat med hälsofrämjande och preventiva insatser för att sänka sjukfrånvaron och höja frisknärvaron. Förvaltningen utvärderar och omvärderar kontinuerligt sina insatser för att på så vis skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och i möjligaste mån förhindra uppkomsten av ohälsa. Utbildningsförvaltningen har många olika befattningar och

utmaningarna varierar i olika yrkesgrupper. Det är därför viktigt att undersöka hur sjukfrånvaron ser ut i olika yrkesgrupper och vad sjukfrånvaroororsaken är. Utbildningsförvaltningens kartläggning visar att yrkesgrupper med hög genomsnittlig sjukfrånvaro är elevassistenter, fritidsledare, fritidspedagoger, förskollärare och barnskötare. Besvären är i huvudsak kopplade till stress (22 %), psykiska diagnoser (21 %) och problem med rörelseapparaten/muskler (16 %). Utifrån denna undersökning har utbildningsförvaltningen genomfört fokusgrupper med ovan beskrivna yrkesgrupper där det framkommer att gemensamt för alla som deltog var en otydlig yrkesroll, avsaknad av resurser för att på bästa sätt ta hand om barn med särskilda behov, en hierarkisk organisation och avsaknad av en närvarande skolledning.

Utbildningsförvaltningen fortsätter utifrån resultatet att arbeta med kompetensutveckling för dessa grupper men också med skolledare för att förtydliga gruppernas bidrag till skolans verksamhet som helhet.

Grunden i det förebyggande arbetet är det systematiska arbetsmiljöarbetet som sker på varje enskild enhet/skola. För att utveckla detta genomförs kurser riktade till chefer inom systematiskt arbetsmiljöarbete, samverkan och kurser om hur en god arbetsgivare bedriver sitt rehabiliteringsarbete. Samverkansgrupper ges riktade utbildningar och statistik på hur sjukfrånvaron utvecklas distribueras regelbundet till cheferna i organisationen så att de kan följa hur olika insatser påverkar sjukfrånvaron.

En viktig friskfaktor är ett nära ledarskap där chefen har ett ansvar för att föra en kontinuerlig dialog med medarbetare kring arbetssituation, eventuella behov av prioriteringar och att reagera vid tecken på ohälsa. Chefen tar i enlighet med stadens rehabiliteringsprocess även en tidig kontakt med medarbetare vid dess sjukskrivning.

Utbildningsförvaltningen har ett nära samarbete med företagshälsovården och har tillsammans med densamme tagit fram olika insatser för att arbeta främjande och preventivt men även rehabiliterande. Ett exempel på förebyggande arbete är stresshanteringskurser baserade på KBT och ACT-metoder där kursdeltagarna uppger att de upplever en sänkt stressnivå och en bättre sömn. En andra genomgång av dessa kurser genomförs hösten 2016. Utbildningsförvaltningen arbetar även med preventiva insatser till medarbetare som har återkommande

korttidssjukfrånvaro och arbetsgrupper som uppvisar tecken på ohälsa. Sedan några år tillbaka genomför förvaltningen hälsosamtal när arbetsgivare, medarbetare och företagssköterskan träffas och för samtal om arbete, hälsa och livet i stort – allt som kan ha betydelse för arbetsförmågan. Frågor diskuteras kring vad problematiken kan bero på, om medarbetaren har fått tillräcklig hjälp av sjukvården och vad arbetsgivaren kan göra för att stötta medarbetaren till större frisknärvaro. Dessa samtal förs med medarbetare som har hög korttidssjukfrånvaro (mer än fem tillfällen under de senaste fem månaderna) och en handlingsplan upprättas och ett uppföljande möte mellan chef och medarbetare bokas in.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sjukskrivningstalen ökar i samhället och i staden som helhet. Utbildningsförvaltningens årsmål för sjukskrivningstalen ligger idag på 5 %, det vill säga i paritet med den nivå som motionärerna vill att den totala sjukfrånvaron i staden ska sjunka till år 2019 (från 7,3 % till 5,3 %). Utfallet i tertialrapport 2 blev 5,5 %. Sjukskrivningstalen är högre för kvinnor än för män även på utbildningsförvaltningen. Arbetet med att jämställdhetsintegrera samtliga verksamheter och därigenom uppmärksamma oskäliga könsskillnader fortsätter. Ett exempel i sammanhanget är att staden numera redovisar könsuppdelade indikatorer i ILS. För att minska sjukfrånvaron krävs framförallt fördjupade analyser av hur sjukfrånvaron ser ut i olika grupper, riktade insatser utifrån behov samt att dessa insatser kontinuerligt utvärderas och omvärderas.

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Motion: Minskning av de höga sjuktalen inom stadens verksamheter